

Õiguskantsler

Tõnis Kalber
Sillamäe Linnavalitsus
tonis.kalberg@sillamae.ee

Teie {senderRegDate} nr
{senderRegNumber}

Meie 12.03.2018 nr 7-5/180285/1801183

Märgukiri volikogu liikmele vastamise kohta

Lugupeetud Sillamäe linnapea

Õiguskantsleri poole pöördus Sillamäe Linnavolikogu liige, kelle sõnul on Sillamäe Linnavalitsus keeldunud talle teavet andmast.

Leian, et Sillamäe Linnavalitsus rikub [kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse](#) (KOKS) § 26, kui keeldub volikogu liikmele teavet andmast ning põhjendab seda [avaliku teabe seaduse](#) (AvTS) § 38 lõikes 3 sätestatud keeluga.

Volikogu liikmel on õigus saada volikogu ja valitsuse õigusakte, dokumente ja muud teavet, välja arvatud andmed, mille väljastamine on seadusega keelatud (KOKS § 26 lõige 1). Samuti on volikogu liikmel õigus saada oma kirjalikule küsimusele vastus valla- või linnavalitsuselt või valla või linna ametiasutuselt 10 tööpäeva jooksul alates küsimuse esitamisest (KOKS § 26 lõige 2).

Linnapea on tuginenud volikogu liikmele 09.01.2018 antud vastuses (nr 15-5/3219-2) AvTS § 38 lõikele 3, mis sätestab: „Asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks tunnistatud teabele on juurdepääsuõigus riigi ja kohaliku omavalitsuse ametnikul või töötajal oma ametiülesannete täitmiseks. Seda teavet ei tohi edastada kolmandatele isikutele juurdepääsupiirangu kehtestanud asutuse loata.“

Riigikohtu halduskolleegiumi 04.11.2004 otsuse [nr 3-3-1-55-04](#) punktis 13 öeldakse muu hulgas: „Kui isik küsib kohaliku omavalitsuse ametiasutuselt teavet sama omavalitsusüksuse volikogu liikmena, ei saa seda käsitleda teabenõudena avaliku teabe seaduse tähenduses. Volikogu liiget ei saa sellises olukorras pidada igapäevaseks AvTS § 1 mõttes, kellele tuleb selle seaduse alusel tagada juurdepääs üldiseks kasutamiseks mõeldud teabele ja luua võimalus kontrolliks avalike ülesannete täitmise üle. Kohaliku omavalitsuse volikogu liikmel on seadusest tulenevad õigused ja kohustused, mille täitmiseks ongi KOKS §-s 26 ette nähtud juurdepääs teabele kohaliku omavalitsuse asutuses. Taolistele juhtudele avaliku teabe seadus ei laiene.“

Seega kohustab KOKS § 26 ühelt poolt linnavalitsust volikogu liikmele teavet andma, ent teisalt ei laiene Riigikohtu halduskolleegiumi eespool nimetatud otsuse kohaselt AvTS üldse KOKS §-

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

s 26 ette nähtud juhtudele. See tähendab, et AvTS-le ei saa tugineda ka volikogu liikmele vastamisest keeldumisel.

Volikogu liige peab juhinduma seadusest, valla või linna õigusaktidest ning valla- või linnaelanike vajadustest ja huvidest (KOKS § 27 lõige 2). Asutusesiseseks kasutamiseks tunnistatud teabele juurdepääs eeldab, et selline teave on volikogu liikmele vajalik tema seadusjärgsest staatusest tulenevate ülesannete täitmiseks, s.t avaliku võimu teostamiseks. Volikogu liikme üks ülesandeid on teha poliitilist järelevalvet linnavalitsuse tegevuse üle. Seetõttu ei peagi volikogu liikmele laienema AvTS-st tulenevad juurdepääsu piiramise nõuded, mida rakendatakse üldiselt avaliku teabe andmisel avaliku võimu väliste isikutele. Volikogu liige ei ole „igäüks“ AvTS-i mõttes ega kõrvaline isik projekteerimistingimuste taotluse (Viru pst 14 maa-ala detailplaneering) suhtes, vaid kohaliku omavalitsuse üksuse osa. See tuleneb ka Riigikohtu halduskolleegiumi otsusest, mille kohaselt kohaliku omavalitsuse organi ja volikogu liikme vahel tekivad KOKS § 26 kohaldamisel *sisesuhted* (punkt 14). Sisesuhetele viidates on Riigikohus veel osundanud, et volikogu töös osalemise kaudu on (ja peavadki olema) volikogu liikmel laiemad võimalused kui mis tahes teisel isikul (RKHKm 22.12.2008, [3-3-1-74-08](#), punkt 12).

KOKS § 26 lõike 1 järgi võib volikogu liikmele jätta andmata vaid niisuguse teabe, mille väljastamine on seadusega keelatud. Seega ei saaks teabe andmisest keeldudes tugineda projekteerimistingimuste taotlusele kui dokumendile. Riigikohtu lahendist tulenevalt ei saa olla keeldumise aluseks ka AvTS-i sätted.

Asutusesiseseks kasutamiseks tunnistatud teabe volikogu liikmele edastamisel või talle teabele juurdepääsu tagamisel on linnavalitsusel otstarbekas teda ühtlasi teavitada sellise teabe õigustamatu avaldamisega ja kasutamisega kaasnevast õiguslikust vastutusest. Nii sätestab karistusseadustiku § 377 lõige 1, et töö- või ametiülesannetega seoses isikule teatavaks saanud ärisaladuse avaldamise või kasutamise eest ilma ettevõtja loata, kui see on toime pandud ärilisel või kahju tekitamise eesmärgil, - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

Palun Sillamäe Linnavalitsusel edaspidi toimida õiguspäraselt.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise